

Skötselplan för naturreservatet Huluskogen i Tranås kommun

Syfte med områdesskyddet

Syftet med reservatet ska vara att bevara och förstärka ett naturskogsområde med flera olika biologiskt värdefulla småbiotoper. Syftet ska uppnås genom att skogen huvudsakligen lämnas till fri utveckling.

Beskrivning av området

Administrativa data

Objektnamn	Huluskogen
Objektnummer	06-02-069
Skyddsform	naturreservat
Natura 2000	regeringsbeslut finns för del av området (SE 0310225)
IUCN Protected Area Category	II (National Park)
Län	Jönköping
Kommun	Tranås
Församling	Adelöv
Naturgeografisk region	sydsvenska höglandets centrala och östra delar (13)
Kartblad	Topografiska kartan: 7E NO Ekonomiska kartan: 07475
Läge	vid Stensjön, ca 7 km N Örserum kyrka
Fastighet	Hulu 1:4
Markägarkategori	enskild
Gräns	enligt beslutskartan (bilaga 1), och tillhörande gränsbeskrivning (bilaga 1a)
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län
Areal	40 ha

Datum	Diarienummer	Sid
2001-09-25	231-7885-92 0687-02-204	2(9)

Markslag

Skogsmark	40 ha
Naturtyp	
Barrblandskog	40 ha
Västlig taiga (9010) *	25 ha, område där västlig taiga kan återskapas 15 ha

*) Natura 2000-habitat (kod)

Topografi och geologi

Huluskogen ligger på ett höjdområde (ca 250 m ö h), på östra sidan om en nord-sydlig sprickdal. I nordväst avgränsas Huluskogen av Stensjön, i övrigt omges Huluskogen av skogsmark. Berggrunden är av granit, som är överlagrad med kalkfattig, ibland stenrik morän. Berget går i dagen på flera ställen. Särskilt den västra delen karakteriseras av bergbranter. Det finns även gott om block och det förekommer källor.

Historik och markanvändning

Första skriftliga belägget hittar man i 1551 års jordebok, där det skrivs om Knuth och Lasse i Hullu, som då var ett frälse nybygge. 1810 var hemmanet Hulan $\frac{1}{4}$ mantal frälse, delat mellan två bönder. Byn reglerades vid storskiftet 1810. Sydost om Stensjön låg Carlstorp, på ekonomiska kartan benämnd Hulustugan. I norr låg torpet Olofstorp, på ekonomiska kartan benämnd som Toppen. Av Olofstorpet finns endast grunder och ett spår kvar. I den norra delen av reservatsområdet finns odlingsrösen och samt ytterligare någon rest av husgrunder.

Utmarken bestod av skog och hagar, som betades under sommarhalvåret och gav bränsle och material till gårdens behov. I Hulan har skogen delvis röjts till två större hagar, Oxhagen i söder och Kohagen i norr. Skogen har i norr delats av Carlstorpets äng och täppa. Reservatet omfattar den gamla utmarken, det vill säga det som är betecknat som "Skogen" på skifteskartan, samt mindre delar av Ox- respektive Kohagen, förutom ängsmark vid torpen. (Bilaga 2 c).

Växt- och djurliv

Huluskogen domineras av gammal, mossrik blåbärsgrenskog och hållmarkstallskog. Lövinslaget är bitvis ganska stort med framför allt säl, asp och björk. Skogen är drygt 100 år, enstaka äldre träd förekommer. Skogen är inte helt sluten, genom att den längre tillbaka har påverkats av plockhuggning. Det finns ovanligt mycket lågor och vindfällan. I området har 35 arter av tickor påträffats, vilket visar på ett varierat och värdefullt

Datum	Diarienummer	Sid
2001-09-25	231-7885-92 0687-02-204	3(9)

område. Sentida hyggen har skapat skarpa gränsytor, främst i norr och öster. Den skogbeksäddade östra sluttningen är grandominerad. I det artrika mosstället med bland annat vågig sidenmossa växer orkidén knärot. Västra branten är raka motsatsen med torra sprickrika bergväggar, rasmarker och ett större lövinslag. I södra delen finns ett område med högre bonitet, grövre skog och med ett större inslag av örter. I det södra området finns även en alsumpskog, där smältvattnet blir stående under våren. Stentorpstoppen i norr har en sydvänd rasbrant. Trädsiktet domineras där av gran och tall, med inslag av löv. Uppgift om noterade förekomster av hotade arter och signalarter, samt arter i EU:s art- och habitatdirektiv finns samlade i bilaga 2a.

- Toppegölen, en permanent vattensamling (<0,5 ha), ligger i en gryta i berget och är bevuxen med starr och örter. I kanten av gölen står några äldre aspar. I gölen finns den större vattensalamandern (*Triturus cristatus*). Gamla igenväxande odlingsmarker finns i anslutning till gölen. Norr om gölen sluttar terrängen mot en sänka nedanför toppartiet. Här mynnar små källor, vilka ger upphov till en vegetation med många och krävande arter.

Friluftsliv

Huluskogen ligger avsides och har därför hittills haft ganska få besökare.

Referenser

- Fasth, T. 1999. *Nyckelbiotopsinventering av skyddade områden i Jönköpings län*. Länsstyrelsen i Jönköpings län meddelande 1999:37.
- Eriksson, A. (ej tryckt). *Huluskogen – kulturhistorisk utredning av hemmanet Hulan*. Länsstyrelsen i Jönköpings län.
- Gustafsson, J. 1999. *Större vattensalamander Triturus cristatus – inventering i nordöstra delen av Jönköpings län*. Länsstyrelsen i Jönköpings län meddelande 1999:42.

Datum	Diarienummer	Sid
2001-09-25	231-7885-92 0687-02-204	4(9)

Mål och föreskrifter för skötseln av reservatet

Övergripande mål med skötseln

Syftet med reservatet är att bevara och förstärka områdets naturskogs-karaktär, genom att skogen huvudsakligen lämnas till fri utveckling. Åtgärder kan behövas för att skogen även fortsättningsvis ska ha en stor andel löv. Föryngringsytor och gallringsskog sköts på ett sätt som påskyndar utvecklingen av naturvärden, för att på sikt komplettera den äldre skogen.

Brandpolicy

För uppkomna bränder inom reservatet ska släckningen om möjligt inriktas på att förhindra spridning till omgivande mark.

Beskrivning av skötselområden

Hela skogsmarksarealen utgör ett skötselområde. Det delas in i tre huvuddelområden, utefter nuvarande skogliga förhållanden. Delområde 1 utgörs av den äldre skogen (> 100 år), delområde 2 av 30-40 årig planterad gallringsskog och delområde 3 av nyligen avverkade ytor (0-10 år). Toppegölen och kulturelement utgör särskilda skötselobjekt.

Allmänt skötselåtgärder

Alla skötselåtgärder utförs i första hand av markägaren i samråd med reservatets förvaltare. Åtgärder ska utföras så att de lämnar så lite spår som möjligt (t.ex. inga körskador) och hänsyn ska tas till kulturlämningar, samt till fuktstråk, branter och dylikt. Eventuella framtida intäkter vid avverkning tillfaller Länsstyrelsen. Innan eventuella större åtgärder genomförs i framtiden (t.ex. bränning) ska reservatets förvaltare samråda med markägaren.

Skötselområde 1,2,3 – Skogen

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- Hela skogsmarken (40 ha) ska utgöras av barrlövblandskog med naturskogsvärden.
- Riktvärde för förekomst av död ved ska vara minst 75 lågor och/eller torrträd/ha (diam. > 10 cm).
- Andelen lövträd bör vara minst 15 %.

Datum	Diarienummer	Sid
2001-09-25	231-7885-92 0687-02-204	5(9)

Skötselmål och skötselåtgärder

Delområde 1 - Äldre skog

Den äldre skogen lämnas huvudsakligen till fri utveckling.

Främst inom 1A kan det bli nödvändigt att missgynna inväxning av gran för att bibehålla en hög lövandel. Särskilt prioriterat är att friställa grövre lövträd (sälg, asp, bärande träd och ädla lövträd) och missgynna gran i större lövgrupper av asp eller al, vilket bör ske en första gång senast år 2005. I första hand ska ingrepp göras så att ett orört intryck bibehålls, t.ex. genom ringbarkning av gran (i första hand mindre granar diameter < 15 cm) eller att små granplantor tas bort. Åtgärden upprepas med 10-årsintervall.

Avvikelse från kvalitetsmålen behöver inte resultera i aktiva skötselåtgärder, däremot behövs en insats om områdets naturvärdena håller på att försämrats. T.ex. kvalitetsmålet för död ved har satts till "minst 75 lågor och/eller torrträd per ha (diam. > 10 cm)", som enligt "Bedömningsgrunder för miljö kvalitet - Skogslandskapet" (NV Rapport 4917) utgör goda förutsättningar för biologisk mångfald. Vid redovisning av uppföljning av målet anges avvikelse från jämförvärdet och kvalitetsmålet. Att mängden död ved inte uppfyller kvalitetsmålet medför inte aktiva skötselåtgärder. Däremot om mängden död ved minskar kan det bli aktuellt med någon form av skötselåtgärder.

Delområde 2 - Gallringsskog av barrträd (blåstrecket på kartan)

Områdenas exakta avgränsning snitslas i fält när det är dags för genomförande av åtgärd.

I 2A utgörs granbeståndet av en utländsk proveniens (ca 40 år).

– Beståndet avverkas senast år 2008. Vid avverkningen sparas de lövträd som finns i beståndet, samt eventuell död ved och 5-10 högstubbar, däremot ingen levande gran. Stockar och ris forslas bort.

Ingen nyplantering eller markberedning ska ske efter avverkningen.

– Området får därefter utvecklas fritt, med viss gallring för att påskynda utvecklingen av grova naturvårdsträd. En hög lövandel ska eftersträvas. Beståndet övergår efterhand skötselmässigt till delområde 1 (1A).

2B utgörs av planterad granskog, mot söder tall (ca 30 år).

Målsättningen är att på "platån" återskapa en gles talldominerad skog och runtomkring platån en lövrik barrblandskog.

– En gallring genomförs senast år 2005 då lövträd och de enstaka grövre barrträden frihuggs. Vid behov utförs också en luckhuggning för att snabbare få fram nya "naturvårdsträd". Av det som avverkas lämnas

Datum	Diarienummer	Sid
2001-09-25	231-7885-92 0687-02-204	6(9)

ca 5m³sk till liggande död ved (av de grövsta träden) och eventuell resterande del forslas ut, om detta är möjligt utan att skada naturvärden i kringliggande bestånd.

- Vid nästa gallring (kring 2015) sker friställning av lövträd och grova barrträd samt luckhuggning. Uttransport av virke se ovan.
- En slutlig gallring/avverkning sker när beståndet är ca 55-60 år, då kvarvarande "yngre" gran i delen söder om Toppegölen avverkas. En sista luckhuggning utförs också liksom åtgärder för att skapa stående död ved. Vid behov görs specialinriktad luckhuggning kring asp och eventuellt avverkning av asp för ökad skottbildning för att uppnå ökad lövandel. Uttransport av virke se ovan. Beståndet övergår därefter skötselmässigt till delområde 1.

Delområde 3 - Föryngringsytor (röd streckat på kartan)

Inom delområde 3 är vissa partier planterade med gran. I övrigt kommer en naturlig föryngring tall och löv (främst björk). Det står kvar en gles frötallställning. Enstaka partier har mycket dålig föryngring och utgörs i dagsläget främst av gräs och hallon. Målsättningen är att återskapa en lövrik barrblandskog med rikligt med död ved.

- En första skötselinsats (röjning) genomförs senast år 2010. Sammanlagt bör det räcka med fem tillfällen med ca 15 års mellanrum. Vid röjningarna/gallringarna ska löv och tall gynnas på bekostnad av gran. All död ved och alla tallöverståndare sparas. Av det som avverkas lämnas ca 5m³sk till liggande död ved (av de grövsta träddimensionerna) och eventuell resterande del forslas ut, om detta är möjligt utan att skada naturvärden i kringliggande bestånd.
- När beståndet uppnått ca 25 år (och därefter) inleds ett skapande av "naturvårdsträd" genom luckbildning kring utvalda träd. De grova tallarna friställs, liksom grövre lövträd.
- En slutlig gallring/avverkning sker när beståndet är ca 65 år. En sista luckhuggning utförs liksom åtgärder för att skapa död ved. Bestånden övergår därefter skötselmässigt till delområde 1.

Skötselobjekt 1 - Toppegölen

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- Större vattensalamander ska kunna fortleva i Toppegölen. 15 reproducerande individer bör finnas senast år 2020.

Skötselmål och skötselåtgärder

- Åtgärder genomförs i syfte att förbättra villkoren för den större vattensalamandern, bland annat genom att gynna lövträd närmast gölen. Underväxt av gran ringbarkas eller tas bort i en zon av 10 meter ut från

Datum	Diarienummer	Sid
2001-09-25	231-7885-92 0687-02-204	7(9)

gölen, senast år 2005. Målsättningen är att en 10-meterszon kring gölen ska bestå av minst 70 % löv och att en zon på 20 meter kring gölen innehåller rikligt med grov död ved (15 lågor (diam. > 20 cm)/ha).
– Inplantering av större vattensalamander kan behöva ske, eftersom nuvarande indikationer tyder på att endast en äldre hane finns kvar i gölen. En särskild utredning av förutsättningarna för att lyckas med en inplantering kommer att ske av Länsstyrelsen utsedd sakkunnig person. Till att börja med behöver pH och alkalinitet undersökas, liksom eventuell förekomst av fisk, vilket ska ske senast år 2010. Vid en eventuell inplantering bör individer hämtas från olika lokaler för större genetisk variation.

• ***Skötselobjekt 2 - Gamla tomter, husgrunder, kulturminnesmärken och kalkkällor***

Skötselmål och skötselåtgärder

Nyuppkomna träd i husgrunder röjs bort med tioårsintervall. I övrigt genomförs rójningar när de ekonomiska resurserna medger det. Rójningarna görs för att hålla objekten synliga och inte skadas av trädrötter och för att gynna träd och buskar som hör till torpmiljön. I första hand tas granar (diam. < 15 cm) bort.

Jakt

Jakt får bedrivas inom reservatet. Under pågående jakt bör information finnas uppsatt på naturreservatets informationstavla.

I reservatet får befintliga jaktorn finnas kvar och underhållas. Nya jaktorn får däremot inte uppföras utan Länsstyrelsens tillstånd (föreskrift A:17).

Utmärkning

Reservatet ska märkas ut enligt Svensk Standard (SIS 03 15 22) och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Friluftsliv och turism

Området är tillgängligt via skogsvägar från söder, både väster och öster om reservatsområdet. Parkeringsplats (för ca 3 bilar) ska anläggas vid virkesupplagsplatsen öster om reservatet (se P på bifogad karta). Bilburna besökare till reservatet ska endast ha tillgång till den östra vägen och ledas in via vägen över Glassås. Vid tjällossning har markägaren rätt att tillfälligt stänga av skogsvägen fram till reservatet under förutsättning att en informationsskylt sätts upp som förklaring.

Datum	Diarienummer	Sid
2001-09-25	231-7885-92 0687-02-204	8(9)

En informationstavla ska sättas upp vid parkeringen. Informationstavlan ska innehålla karta över reservatet, samt beskriva dess syfte, natur, kultur samt gällande föreskrifter och delar av allemansrätten. En stig ska markeras från parkeringen till Toppegölen och vidare ner till Stensjön. En omarkerad stig (stensatt väg) finns delvis redan idag mellan sjön och gölen, och en skogsväg leder upp från parkeringen. Den gamla stensatta vägen mellan sjön och toppen ska restaureras och körskador lagas.

Dokumentation och uppföljning

Större delen av Huluskogen är dokumenterad genom den inventering av nyckelbiotoper som gjordes 1998 av Tomas Fasth på uppdrag av Länsstyrelsen (Meddelande 1999:37). Dokumentation av den lägre faunan saknas och vore önskvärd.

En översiktlig kontroll av kvalitetsmålen ska ske i samband med den löpande tillsynen av reservatet. Alla skötselåtgärder som utförs inom reservatet ska dokumenteras.

En mer fördjupad uppföljning av områdets naturvärden och de uppsatta kvalitetsmålen sker i samband med miljöövervakning av skyddade områden. En särskilt utarbetad uppföljningsmetodik håller på att tas fram av Länsstyrelsen. Uppföljningen innehåller i stort sett följande moment (metoderna kan komma att modifieras något):

- Allmäninventering (Naturvårdsverkets handbok för miljöövervakning)
- Bestånds- och ståndortsinventering (Naturvårdsverkets handbok för miljöövervakning)
- Substratinventering (Naturvårdsverkets handbok för miljöövervakning)
- Uppföljning på artnivå av grön sköldmossa och större vattensalamander, samt eventuellt av stor aspticka. Metod ej bestämd i dagsläget.

En första undersökning ska ha genomförts senast år 2004 och ska sedan ske med tioårsintervall. Uppföljning på artnivå ska även kompletteras med lämpligt kvalitetsmål. Uppföljningen kan resultera i att olika former av skötselåtgärder genomförs (gallringar, ringbarkning etc.), till exempel för att öka lövandelen.

Besöksstryck och slitage ska dokumenteras och följas upp på lämpligt sätt.

Tillsyn

Länsstyrelsen i Jönköpings län ansvarar för tillsynen.

Datum	Diarienummer	Sid
2001-09-25	231-7885-92 0687-02-204	9(9)

Finansiering

Anordningar för allmänheten, såsom framtagande och uppsättning av informationsmaterial och tavlor, parkeringsplats, underhåll av väg och led, samt utmärkning av reservatet bekostas av naturvårdsförvaltningen i Jönköpings län.

Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras när tillsynen eller uppföljningen indikerar att behov finns.

Bilagor

- a Noterade förekomster av hotade arter, signalarter och arter i EU:s art- och habitatdirektiv
- b Prioritering av åtgärder i skötselplanen
- c Kopia av storskifteskarta från 1810 i skala 1:10000

Noterade förekomster av hotade arter, signalarter och arter i EU:s art- och habitatdirektiv

Art	Kategori	Invent.år	Referens
Kärlväxter			
Dvärghäxört (<i>Circaea alpina</i>)	S3	1998	TF
Trolldruva (<i>Actea spicata</i>)	S3	1992	SA
Lind (<i>Tilia cordata</i>)	S3	1992	SA
Knärot (<i>Goodyera repens</i>)	S2	1998	TF
Gullpudra (<i>Chrysosplenium alternifolium</i>)	S2	1998	TF
Blåsippa (<i>Hepatica nobilis</i>)	S1	1996	SVS
Tibast (<i>Daphne mezereum</i>)	S1	1992	SA
Mossor			
Grön sköldmossa (<i>Buxbaumia viridis</i>)	NT,S3,EU	2000	TF
Västlig hakmossa (<i>Rhytidiadelphus loreus</i>)	S3	1998	TF
Fällmossa (<i>Antitrichia curtipendula</i>)	S2	1998	TF
Vågig sidenmossa (<i>Plagiothecium undulatum</i>)	S2	1998	TF
Platt fjädermossa (<i>Neckera complanata</i>)	S2	1998	TF
Kalkkrusmossa (<i>Tortella tortuosa</i>)	S2	1998	TF
Klippfrullania (<i>Frullania tamarisci</i>)	S2	1998	TF
Bågpraktmossa (<i>Plagiomnium medium</i>)	S2	1998	TF
Guldlockmossa (<i>Homalothecium sericeum</i>)	S1	1998	TF
Krusig ulota (<i>Ulota crispa</i>)	S1	1996	SVS
Lavar			
Bårdlav (<i>Nephroma parile</i>)	S3	1998	TF
Koralllav (<i>Sphaerophorus globosus</i>)	S3	1998	TF
Kornig nållav (<i>Chaenotheca chlorella</i>)	S3	1998	TF
Gelelavar (<i>Collema</i> spp.)	S3	1998	TF
Grynig blåslav (<i>Hypogymnia farinacea</i>)	S1	1996	SVS
Gammelgranslav (<i>Lecanactis abietina</i>)	S1	1996	SVS
Svampar			
Stor aspticka (<i>Phellinus populicola</i>)	NT,S2	2000	TF
Tallticka (<i>Phellinus pini</i>)	S3	1996	SVS
Rävticka (<i>Inonotus rheades</i>)	S2	1998,1992	TF,MK
Blodticka (<i>Gloeoporus taxicola</i>)	S1	1992	MK
Groddjur			
Större vattensalamander (<i>Triturus cristatus</i>)	NT,EU	1999	JG

Kategori anges för;

- rödlistade arter (Artdatabanken 2000): (RE) försvunnen, (CR) akut hotad, (EN) starkt hotad, (VU) sårbar, (NT) missgynnad, (DD) kunskapsbrist,
- signalarter (Skogsstyrelsen 1994): (S1) mindre bra, (S2) bra, (S3) mycket bra,
- arter i habitatdirektivet (EU).

Referens: (SVS) Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering, (MK) Max Koschatsky skrivelse till Länsstyrelsen, (TF) Tomas Fasth *1998 Länsstyrelsens meddelande 1999:37 *2000 remissvar, (SA) Sune Adelind skrivelse till Länsstyrelsen, (JG) Josefine Gustafsson Länsstyrelsens meddelande 1999:42

Prioritering av åtgärder i skötselplanen

Prioritering

Åtgärd	Skötselomr.	När / intervall	Prioritet
Utmärkning	hela	senast 6 mån. efter att reservatsbeslutet vunnit laga kraft	1
Informationstavlor		senast 1 år efter att reservatsbeslutet vunnit laga kraft	1
Parkering		senast 1 år efter att reservatsbeslutet vunnit laga kraft	1
Led		senast 1 år efter att reservatsbeslutet vunnit laga kraft	1
Invigning		senast 1 år efter att reservatsbeslutet vunnit laga kraft	3
Frihuggning	1A	senast 2005	2
Avverkning	2A	senast 2008	2
Gallring	2B	upp till 3 tillfällen, sista tillfället när beståndet är ca 60 år	2
Röjning/gallring	3	1-5 tillfällen, 1:a gången senast 2010, avslutat senast 2060	3
Ringbarkning gran	Toppegölen	senast 2005	2
Röjning	Kultur-lämningar	med 10-årsintervall	3
Uppföljning av naturvärden	hela	1:a tillfället senast 2004, därefter med 10-årsintervall	1

Prioritering av föreslagna åtgärder och intervall för genomförande;

- (1) högsta prioritet
- (2) hög prioritet
- (3) lägre prioritet

"hemmanet Hulan"

C. H. N. J. H.
 From
 Commandt. HULAN,
 Fort R. F. O. P. S. S. S. S.
 Fort Wedder. Harad. & Hallöf. S. S.
 13. 10. 14.
 T. G. Hallöf. S. S.

